

קברו של יוסף

1. בראשית פרק נ

וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל אָחִיו אֲנֹכִי מֵת וְאֱלֹהִים פָּקֵד יִפְקֹד אֶתְכֶם וְהֶעֱלָה אֶתְכֶם מִן הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וְלְיַעֲקֹב: וַיִּשְׁבַּע יוֹסֵף אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר פָּקֵד יִפְקֹד אֱלֹהִים אֶתְכֶם וְהֶעֱלָתֶם אֹת עֲצַמְתִּי מִזֶּה: שְׁמוֹת-וַיִּקְוַח מִשָּׁה אֶת עֲצַמּוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ כִּי הִשְׁבַּע הִשְׁבִּיעַ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר פָּקֵד יִפְקֹד אֱלֹהִים אֶתְכֶם וְהֶעֱלִיתֶם אֹת עֲצַמְתִּי מִזֶּה אֶתְכֶם:

2. בראשית רבה עט

שלשה מקומות שאין אומות העולם יכולין להונות את ישראל לומר גזולים הן בידכם ואלו הן, מערת המכפלה, ובית המקדש, וקבורתו של יוסף,

3. בית ישי שמ"ב

והנה איתא...כי ג' עמודי העולם, תורה עבודה וג"ח, הם כנגד ג' אבות, והם תריס ומגן בפני ג' העבירות החמורות ע"ז וג"ע ושי"ד. נמצא מערת המכפלה מגינה בפני ג' עבירות אלו, ואילו קברו של יוסף מגין בפני עון שנאת חנם וזו היא מעלת קברו של יוסף שהוקש לקברם של אבות.

4. בראשית פרק לו

וַיִּלְכּוּ אָחִיו לְרַעוּת אֶת צֹאן אֲבִיהֶם בְּשֶׁכֶם: וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֶל יוֹסֵף הֲלוֹא אָחִיד רַעִים בְּשֶׁכֶם לָכֵה וְאֶשְׁלַחְךָ אֶלִיָּהֶם וַיֹּאמֶר לוֹ הֲנִי: וַיֹּאמֶר לוֹ לָךְ נָא רָאָה אֶת שְׁלוֹם אָחִיד וְאֶת שְׁלוֹם הַצֹּאן וְהִשְׁבִּנִי דָבָר וַיִּשְׁלַחְהוּ מַעֲמֵק חֲבֵרוֹן וַיָּבֹא שָׂקְמָה: וַיִּמְצְאוּהוּ אִישׁ וְהִנֵּה תַעֲהָ בְּשָׂדֶה וַיִּשְׁאַלְהוּ הָאִישׁ לֵאמֹר מַה תִּבְקֹשׁ: וַיֹּאמֶר אֶת אַחִי אֲנֹכִי מִבְּקֹשׁ הַגִּידָה נָא לִי אֵיפֹת הֵם רַעִים: וַיֹּאמֶר הָאִישׁ נִסְעוּ מִזֶּה כִּי שָׁמַעְתִּי אֲמָרִים נִלְכָּה דַתְיָנָה וַיִּלְכְּדוּ יוֹסֵף אֶת אָחִיו וַיִּמְצְאוּם בְּדָתָן: וַיִּרְאוּ אֹתוֹ מֵרָחֵק וּבְטָרְסִים יִקְרַב אֶלִיָּהֶם וַיִּתְנַבְּלוּ אֹתוֹ לְהַמִּיתוֹ:

5. רש"י מסכת סוטה דף יג עמוד ב

משכם גנבוהו - כדכתיב וישלחו מעמק חברון ויבא שכמה ושם היו רועין ודוּתָן אינה מקום והאי דכתיב ויאמר האיש נסעו מזה וגו' כך אמר לו אתה אומר את אחי אנכי מבקש נסעו מן האחוה הזאת ואין מחזיקין עצמן כאחין לך כי שמעתי אומרים נלכה ונבקש דתות ודינין היאך להמיתו אם יבא אצלנו.

6. מדרש תנחומא פרשת וישב סימן יג

וישלחו מעמק חברון, וכי יש עמק בחברון, והלא כולה עליה היא... וכאן הוא אומר מעמק חברון, אמר ר' יוחנן מעצה עמוקה שנטל הקב"ה בינו ובין עצמו, בין הבתרים עם אברהם. וימצאוהו איש מלאך. והנה תועה. אי"ל המלאך ואין אתה יודע שאתה הולך לתעות, אי"ל את אחי אנכי מבקש וגו'. ויאמר האיש נסעו מזה. מהו מזה, כיון שהם רואים אותך הן נעשין אכזרים. כי שמעתי אומרים נלכה דתינה, מהו דתינה אמרו רבותינו שהיה המלאך משמר דת ית.

7. אוצר המדרשים

מיד נתן הקב"ה בלב הקיסר של רומי... וכיון שהגיע לפסוק וגונב איש ומכרו וגו'... מיד צוה ושלח לקרוא לעשרה חכמי ישראל אמר להם ומי שגנב איש מאחיו של בני ישראל והתעמר בו ומכרו מה דינו? אמרו לו התורה אמרה מות יומת. ענה ואמר להם אי"כ אתם חייבים מיתה, אמרו לו אמור למה, אמר להם על מכירת יוסף שמכרוהו אחיו... יצאו מלפניו וחלו את פניו ר' ישמעאל כ"ג שיזכיר השם הגדול ויעלה לרקיע ויתקור אם נגזרה גזרה מאת השי"י. וטיהר ר"י את עצמו בטבילה ובקדושים ונתעטף בטלית ובתפילין והזכיר השם המפורש בפירושו. מיד נשאו הרוח והביאו למעלה עד הרקיע השישי ופגע בו גבריאל המלאך... אי"ל גבריאל אם היא גזרה לא חתומה תוכל לבטלה? אי"ל הן, אי"ל במה, אי"ל בשם יתברך, מיד ענה גבריאל ואמר אשריכם בני אברהם יצחק ויעקב שגילה הקב"ה לכם מה שלא גילה למלאכי השרת. אי"ל גבריאל ישמעאל בני חי נפשך שכך שמעתי מאתורי הפרגוד שעשרה חכמי ישראל נמסרו להריגה ביד מלכות הרשעה. אי"ל ר"י למה, אי"ל על מכירת יוסף שמכרוהו אחיו, שמידת הדין מקטרגת בכל יום לפני כסא הכבוד... אי"ל ר' ישמעאל עד עתה לא מצא הקב"ה פריעה במכירתו אלא בנו? אי"ל גבריאל חי נפשך ישמעאל בני שמיום שמכרו השבטים את יוסף לא מצא הקב"ה בדור אחד עשרה צדיקים וחסידים כמו השבטים, לפיכך הקב"ה פורע מכם...

8. טור אורח חיים סימן תיז הלכות ראש חודש:

ר"ח אינו אסור בעשייתו... איתא בירושלמי הני נשי דנהיגי דלא למיעבד עבידתא בריש ירחא מנהגא ואיתא בפרק מ"ד מפרקי דר' אליעזר לפי שלא רצו נשים ליתן נזמיהן לבעליהן במעשה העגל לכך נתן לתן הקב"ה שכרן שיהו משמרות ר"ח יותר מהאנשים ושמעתי מאחי הר"י טעם לדבר לפי שהמועדים נתקנו כנגד אבות... וי"ב ראשי חדשי השנה שגם הם נקראים מועדים כנגד י"ב שבטים וכשהטאו בעגל ניטלו מהם וניתנו לנשותיהם לזכר שלא היו באותו חטא:

9. מסכת שבת דף פח עמוד ב

אשכל הכפר דודי לי בכרמי עין גדי מי שהכל שלו מכפר לי על עון גדי שכרמתי לי. רש"י-עין גדי - עון עגל,

10. ספרא שמיני פרשה א ד"ה ויהי ביום

ואל בני ישראל תדבר לאמר קחו שעיר עזים לחטאת וכי מה ראו ישראל להביא יותר מאהרן, אלא אמר להם אתם יש בידכם בתחילה ויש בידכם בסוף, יש בידכם בתחילה וישחטו שעיר עזים, ויש בידכם בסוף עשו להם עגל מסכה, יבא שעיר עזים ויכפר על מעשה עזים, יבא עגל ויכפר על מעשה עגל.

11. אסתר רבה פרשה ז ד"ה כה תרצים יצאו

הרצים יצאו דחופים בדבר המלך וגוי' והמלך והמן ישבו לשתות אמר ר' חנין מאן דאמר רחמנא ותנן הוא יתותרון מעוהי אבל מאריך רוחיה וגבי דידיה, אמר להם לשבטים אתם מכרתם את אחיכם מתוך מאכל ומשתה כך אני אעשה לכם, חדא הוא דכתיב והמלך והמן ישבו לשתות

12. חידושי הגר"ז-ז-ויחי

אל שדי נראה אלי בלזו בארץ כנען ויאמר אלי הנני מפרך והרביתך ונתתיך לקהל עמים וגוי' הנה תרגום אונקלוס מתרגם לקהל עמים לכנשת שבטין ר"ל דנאמרה בזה הבטחה על הדין של שבטים... ר"ל דהגוי הראשון שנאמר בקרא, פירושו הבטחה על עם ישראל בכללו שיצא ממנו. וקהל גויים- היא הבטחה שניה שעם ישראל זה יהיה מורכב משבטים, ונתחדש בזה דין השבטים... וברית השבטים היא היא ברית הארץ

13. דרשות בית ישי-שכז

והנה שני פנים הם בענין חלוקת הארץ לשבטים, חדא מצד השבטים- שאין שלמותם אלא כשהם כל שבט במקומו בארץ. והשני מצד הארץ- שאין שלמות קדושתה אלא בזמן שכל יושביה עליה כל שבט במקומו. והנה נתמנו שני שומרים לשמור על שתי בחינות אלו עד לתקון השלם שיהיה בגאולה השלימה ע"י משיח בן דוד. והם אליהו הנביא ומשיח בן יוסף, אליהו ממונה על שלמות השבטים ואילו משיח בן יוסף על שלמות הארץ ביצוע בשם הגר"א

14. זוהר חדש פרשת תרומה

אי כופרא כדאי הוא לכפרא על עשרה שבטין דזבינו ליוסף ואפרידו ז"ה- (זה יב שבטין)

15. אהבת ישראל- אורות קמ"ח

- א. אהבת ישראל והעבודה של חסניגוריא על הכלל ועל הפרטים איננה רק עבודה הרגשית לבדה, כי אם מקצע גדול בתורה. וחכמה עמוקה ורחבה, רבת הענפים, שכולם צומחים ויונקים מלשד טל אור תורת חסד.
- ב. אהבת ישראל היא תולדה מהאמונה באורה האלחי של כנסת ישראל, שהוא לה סגולה עצמית שלא תזוז ממנה בכל חליפות הזמנים. ביותר צריכה אהבה עליונה זו, וסבתה האמונה הפנימית בשורש האלחי שלה, להיות מתעוררת בקרב אנשי לב ורוח בעת ירידתה של האומה במצב הרוח, בעת אשר רמיסת קודש וזלזול דת יראו בכל תוקף ועז-להבחין שעם כל זה כח ישראל גדול הוא ועצום לאלהיו, ולהסתכל במאור הפנימי, החודר את רוח הכלל, ושמשכנו הוא ג"כ בכל נפש פרטית שבישראל בגלוי או בסתר, גם בנפש הנסוגה מאד, אשר סרה הרבה מדרך ד'.

16. תלמוד בבלי מסכת קידושין דף לו עמוד א

האי בניס אתם מאי דרשי ביה? האי מיבעי לכתניא: בניס אתם להי אלהיכם, בזמן שאתם נוהגים מנהג בניס - אתם קרוים בניס, אין אתם נוהגים מנהג בניס - אין אתם קרוים בניס, דברי ר' יהודה; רבי מאיר אומר: בין כך ובין כך אתם קרוים בניס, שנאמר: בניס סכלים המה, ואומר: בניס לא אמון בם, ואומר: זרע מרעים בניס משחיתים, ואומר: והיה במקום אשר יאמר להם לא עמי אתם יאמר להם בני אל חי. מאי ואומר? וכי תימא, סכלי הוא דמקרי בני, כי לית בהו הימנותייהו לא מיקרו בני, ת"ש, ואומר: בניס לא אמון בם; וכי תימא, כי לית בהו הימנותא הוא דמיקרו בניס, כי פלחו לעבודת כוכבים לא מיקרו בניס, ת"ש, ואומר: זרע מרעים בניס משחיתים; וכי"ת, בניס משחיתים הוא דמיקרו, בני מעלייא לא מיקרו, ת"ש, ואומר: והיה במקום אשר יאמר להם לא עמי אתם יאמר להם בני אל חי.

17. שמות פרק יג

ויקח משה את עצמות יוסף עמו כי השבץ השביעי את בני ישראל לאמר פקד יפקד אלהים אתכם והעליתם את עצמתי מזה אתכם: